

01.03 Ο φίλος μας ο άνεμος

Γλώσσα • Σύνθεση • Περιγραφή κτιρίου

Λίγα λόγια για το κείμενο

Στο κείμενο αυτό μαθαίνουμε για τους κυκλαδίτικους ανεμόμυλους, που παλιά αποτελούσαν το κέντρο όχι μόνο της οικονομικής, αλλά και της κοινωνικής ζωής των Κυκλάδων. Γι' αυτό είχαν κερδίσει την εκτίμηση των ντόπιων σε τέτοιον βαθμό, που, σε σύγκριση με τα καράβια –το άλλο καθοριστικό για τη νησιωτική ζωή στοιχείο–, θεωρούνταν ανώτεροι ακόμα και το επάγγελμα του μυλωνά. Επιπλέον, οι κυκλαδίτικοι ανεμόμυλοι, με την ιδιαίτερη κατασκευή τους, αποτελούν ένα από τα πιο χαρακτηριστικά στοιχεία του τοπίου των Κυκλάδων.

Στο μάθημα αυτό θα μιλήσουμε για:

- α) την κλίση των ρημάτων της α' συζυγίας.
- β) την περιγραφή ενός κτιρίου.

Είδος κειμένου:

Περιγραφή μέσα από πληροφοριακό κείμενο.

Κύριο Θέμα:

Οι ανεμόμυλοι ως χαρακτηριστικό στοιχείο του τοπίου των Κυκλάδων, ο ρόλος που διαδραμάτισαν στη ζωή του τόπου και η ιδιαίτερη σημασία τους για τους νησιώτες.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Κλίση των ρημάτων της α' συζυγίας

Τα ρήματα της α' συζυγίας είναι αυτά που στο α' πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ενεργητική φωνή τονίζονται στην παραλήγουσα, ενώ στην παθητική φωνή στην προπαραλήγουσα.

Π.χ. λύνω – λύνομαι, γράφω – γράφομαι, στολίζω – στολιζομαι κ.ά.

Τα ρήματα αυτά στην οριστική όλων των χρόνων της ενεργητικής και της παθητικής φωνής κλίνονται ως εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Παροντικοί χρόνοι	Ενεστώτας	Παρακείμενος	Παρελθοντικοί χρόνοι			
				Παρατατικός	Αόριστος	Υπερσυντέλικος
εγώ	λύνω	έχω λύσει	εγώ	έλυνα	έλυσα	είχα λύσει
εσύ	λύνεις	έχεις λύσει	εσύ	έλυνες	έλυσες	είχες λύσει
αυτός/αυτή/αυτό	λύνει	έχει λύσει	αυτός/αυτή/αυτό	έλυνε	έλυσε	είχε λύσει
εμείς	λύνουμε	έχουμε λύσει	εμείς	λύναμε	λύσαμε	είχαμε λύσει
εσείς	λύνετε	έχετε λύσει	εσείς	λύνατε	λύσατε	είχατε λύσει
αυτοί/αυτές/αυτά	λύνουν	έχουν λύσει	αυτοί/αυτές/αυτά	έλυναν	έλυσαν	είχαν λύσει

	Μελλοντικοί χρόνοι		
	Εξακολουθητικός Μέλλοντας	Συνοπτικός Μέλλοντας	Συντελεσμένος Μέλλοντας
εγώ	θα λύνω	θα λύσω	θα έχω λύσει
εσύ	θα λύνεις	θα λύσεις	θα έχεις λύσει
αυτός/αυτή/αυτό	θα λύνει	θα λύσει	θα έχει λύσει
εμείς	θα λύνουμε	θα λύσουμε	θα έχουμε λύσει
εσείς	θα λύνετε	θα λύσετε	θα έχετε λύσει
αυτοί/αυτές/αυτά	θα λύνουν	θα λύσουν	θα έχουν λύσει

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Παροντικοί χρόνοι	Ενεστώτας	Παρακείμενος	Παρελθοντικοί χρόνοι			
				Παρατατικός	Αόριστος	Υπερσυντέλικος
εγώ	λύνομαι	έχω λυθεί	εγώ	λυνόμουν (α)	λύθηκα	είχα λυθεί
εσύ	λύνεσαι	έχεις λυθεί	εσύ	λυνόσουν (α)	λύθηκες	είχες λυθεί
αυτός/αυτή/αυτό	λύνεται	έχει λυθεί	αυτός/αυτή/αυτό	λυνόταν (ε)	λύθηκε	είχε λυθεί
εμείς	λυνόμαστε	έχουμε λυθεί	εμείς	λυνόμασταν	λυθήκαμε	είχαμε λυθεί
εσείς	λύνεστε/λυνόσαστε	έχετε λυθεί	εσείς	λυνόσασταν	λυθήκατε	είχατε λυθεί
αυτοί/αυτές/αυτά	λύνονται	έχουν(ε) λυθεί	αυτές/αυτά	λύνονταν/ λυνόντουσαν	λύθηκαν/ λυθήκανε	είχαν(ε) λυθεί

	Μελλοντικοί χρόνοι		
	Εξακολουθητικός Μέλλοντας	Συνοπτικός Μέλλοντας	Συντελεσμένος Μέλλοντας
εγώ	θα λύνομαι	θα λυθώ	θα έχω λυθεί
εσύ	θα λύνεσαι	θα λυθείς	θα έχεις λυθεί
αυτός/αυτή/αυτό	θα λύνεται	θα λυθεί	θα έχει λυθεί
εμείς	θα λυνόμαστε	θα λυθούμε	θα έχουμε λυθεί
εσείς	θα λύνεστε/λυνόσαστε	θα λυθείτε	θα έχετε λυθεί
αυτοί/αυτές/αυτά	θα λύνονται	θα λυθούν	θα έχουν(ε) λυθεί

Θυμήσου: Τα ρήματα της α' συζυγίας έχουν στην ενεργητική φωνή τονισμό στην παραλήγουσα (λύνω) και στην παθητική φωνή στην προπαραλήγουσα (λύνομαι).

ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

Περιγραφή κτιρίου

Για να περιγράψουμε ένα κτίριο συνήθως χρησιμοποιούμε:

- ✓ παροντικούς χρόνους
- ✓ τοπικά επιρρήματα
- ✓ επίθετα για να δώσουμε ζωντάνια σ' αυτό που περιγράφουμε.

Πώς περιγράφω ένα κτίριο

- 1 Αναφέρω το όνομα (αν υπάρχει).
- 2 Αναφέρω πού βρίσκεται.
- 3 Περιγράφω την ιστορία του (πότε και για ποιο λόγο χτίστηκε).
- 4 Περιγράφω την πώς είναι από έξω προς τα μέσα. Χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής - Εξωτερική εμφάνιση - υλικά κατασκευής - Χώροι και Αντικείμενα στο εσωτερικό του.
- 5 Αναφέρω πώς χρησιμοποιείται σήμερα.
- 6 Αναφέρω πότε και πώς το γνώρισα.
- 7 Αναφέρω περιστατικά που συνδέονται με αυτό.
- 8 Αναφέρω τις σκέψεις και τα συναισθήματά μου γι' αυτό.

01.03 Ο φίλος
μας ο άνεμος

Γλώσσα • Σύνθεση • Περιγραφή κτιρίου

ΕΞΑΣΚΟΥΜΑΙ

1 Συμπλήρωσε τα κενά με το σωστό ρήμα στη σωστή μορφή (από το κείμενο).

- Οι ανεμόμυλοι _____ (αποτελώ) το κέντρο της κοινωνικής ζωής.
- Οι ντόπιοι _____ (εκτιμώ) πολύ τους ανεμόμυλους.
- Οι μυλωνάδες _____ (είμαι) εξίσου σημαντικοί με τους καπετάνιους.
- Οι ανεμόμυλοι _____ (έχω) ιδιαίτερη κατασκευή.
- Οι Κυκλάδες _____ (ξεχωρίζω) για τους όμορφους ανεμόμυλους τους.

2 Αντιστοίχισε κάθε στοιχείο της στήλης Α με το σωστό της στήλης Β.

Α (Στήλη Α)

Β (Στήλη Β)

1. Οι ανεμόμυλοι ήταν το κέντρο	•	α. ανώτερους από το του καπετάνιου.
2. Το επάγγελμα του μυλωνά	•	β. στη ζωή των Κυκλάδων.
3. Οι ανεμόμυλοι είχαν ιδιαίτερη κατασκευή	•	γ. στα περισσότερα νησιά.
4. Οι νησιώτες τους θεωρούσαν ακόμα και	•	δ. ξεχωριστή σημασία.
5. Οι ανεμόμυλοι βρίσκονται	•	ε. και ξεχωριστή θέση στο τοπίο.

3 Σωστό ή Λάθος; Βάλε ✓ στο σωστό.

1. Οι ανεμόμυλοι χρησιμοποιούν το νερό για να γυρίσουν.	Σ	Λ
2. Οι Κυκλαδίτες πίστευαν ότι οι ανεμόμυλοι ήταν πιο σημαντικοί από τα καράβια.	Σ	Λ
3. Οι ανεμόμυλοι είναι χαρακτηριστικό στοιχείο του τοπίου των Κυκλάδων.	Σ	Λ
4. Οι μυλωνάδες ήταν λιγότερο σημαντικοί από τους καπετάνιους.	Σ	Λ
5. Οι ανεμόμυλοι εξαφανίστηκαν εντελώς από τα νησιά.	Σ	Λ
6. Η Αθήνα έχει πολλούς κυκλαδίτικους ανεμόμυλους.	Σ	Λ

4 Βάλε στη σωστή σειρά τα γεγονότα του κειμένου (γράψε 1-6 στα κουτάκια).

☐	Οι ντόπιοι εκτιμούσαν τους ανεμόμυλους.
☐	Οι Κυκλάδες αντέγραφαν τα ξένα πλοία.
☐	Οι ανεμόμυλοι έγιναν κέντρο της ζωής.
☐	Οι μυλωνάδες ήταν σημαντικοί σαν καπετάνιοι.
☐	Οι άνεμοι γύριζαν τις φτερωτές και έδιναν δύναμη.
☐	Οι ανεμόμυλοι ξεχωρίζουν στο κυκλαδίτικο τοπίο.

5 Γράψω 3 χαρακτηριστικά του ανεμόμυλου όπως τον περιγράφει το κείμενο.

- _____
- _____
- _____

FUN FACT!

Οι Κυκλαδίτικοι ανεμόμυλοι έχουν 12 τριγωνικά πανιά (φτερά) που ανοίγουν και κλείνουν ανάλογα με τον άνεμο!

6 Μικρή δημιουργία

Γράψε σε 6-8 προτάσεις μια περιγραφή του ανεμόμυλου που θα ήθελες να επισκεφθείς σε ένα νησί. Τι βλέπεις γύρω του; Πώς είναι; Ποια συναισθήματα σου προκαλεί;

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Πιστεύεις ότι οι ανεμόμυλοι είναι αξίζει να διατηρηθούν και να προστατευτούν; Γιατί;

Ο άνεμος είναι φίλος μας! Τον σεβόμαστε, τον αξιοποιούμε σωστά και μαζί δημιουργούμε έναν καλύτερο κόσμο!

